

ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่: กรณีศึกษา สมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

Study on Current Conditions of Faith of Christians in the Gen Z Group in Chiang Mai: A Case Study of Church Members Affiliated with the 10th and 11th Ministerial Units under the 1st District of the Church of Christ in Thailand

ชนันภรณ์ ใจเสารดี¹

Chananporn Jaisaodee¹

Received: August 4, 2025

Revised: August 21, 2025

Accepted: October 22, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่ในสามมิติ ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติชุมชน และมิติพันธกิจ รวมถึงแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธา โดยศึกษาสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยเป็นกรณีศึกษา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณผ่านแบบสอบถามและเชิงคุณภาพผ่านการสนทนากลุ่ม เครื่องมือวิจัยทั้งสองชุดผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มได้รับการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อความเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อศรัทธาโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ ด้านมิติส่วนบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.380) รองลงมา คือ ด้านมิติพันธกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037) และน้อยที่สุด คือ ด้านมิติชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.760) ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มสอดคล้องกับผลเชิงปริมาณโดยผู้ให้ข้อมูลเน้นบทบาทของความเชื่อในมิติส่วนบุคคลและพันธกิจมากกว่าชุมชน

แนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาควรมุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ทางความเชื่อศรัทธาที่มีความหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เปิดพื้นที่ให้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาการสื่อสารที่เข้าถึงคนรุ่นใหม่ งานวิจัยนี้จึงมีคุณค่าในการพัฒนาพันธกิจอนุชนให้สอดคล้องกับบริบทของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความเชื่อศรัทธา คริสตชนกลุ่มคน Gen Z สภาคริสตจักรในประเทศไทย คริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11

¹ อาจารย์ ดอกเตอร์ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 Lecturer in McGilvary College of Divinity, Payap University, Mueang District, Chiang Mai 50000 Tel. 091-071-6147 e-mail: Chananporn_j@payap.ac.th

Abstract

This study aimed to examine the faith of Generation Z Christians in Chiang Mai Province across three dimensions: personal, communal, and missional. It also sought to identify approaches for strengthening their faith. The research employed a mixed-methods design, combining quantitative data from questionnaires with qualitative data from focus group discussions. The case study focused on church members in Pastoral Zones 10 and 11 under District 1 of the Church of Christ in Thailand. Both research instruments underwent content validity assessment by three experts. The questionnaire yielded IOC values ranging from 0.67 to 1.00, indicating acceptable validity, and the focus group discussion questions were reviewed for content validity to ensure their appropriateness prior to actual implementation. The findings revealed that the overall level of faith among participants was ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037). The personal dimension scored the highest ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.380), followed by the missional dimension ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037), while the communal dimension scored the lowest ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.760). These results were consistent with the qualitative data, which indicated that participants emphasized the importance of personal and missional faith more than communal aspects. Recommendations for strengthening faith among Gen Z Christians include creating meaningful faith experiences connected to daily life, encouraging genuine participation, providing creative spaces for expression, and developing accessible communication strategies. This research contributes to a deeper understanding of Gen Z Christian faith and offers practical insights for developing youth ministry that aligns with the contemporary context.

Keywords: Faith, Christians in the Gen Z Group, The Church of Christ in Thailand, Churches Affiliated with the 10th and 11th Ministerial Units

บทนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและวัฒนธรรม กลุ่ม Generation Z หรือ Gen Z ซึ่งหมายถึงผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2540 - 2553 ได้กลายเป็นกำลังสำคัญของสังคมไทย เนื่องจากมีจำนวนกว่า 11.6 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 18 ของประชากรทั้งประเทศ (กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง, 2568) การเติบโตในยุคดิจิทัลส่งผลให้คนกลุ่มนี้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน โดยเฉพาะในด้านความคิด วิถีชีวิต และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาซึ่งมีแนวโน้มลดลงทั่วโลก

ข้อมูลจาก Pew Research Center (2012) ระบุว่า มีประชากรกว่า 1.1 พันล้านคนที่ไม่มีศาสนา และจำนวนนี้ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (World Population Review, 2025) ปัจจัยสำคัญ

ที่ส่งผลต่อแนวโน้มนี้ ได้แก่ การเปิดรับวัฒนธรรมที่หลากหลาย เสรีภาพทางการศึกษา และความผิดหวังต่อบุคคลหรือตัวแทนทางศาสนา ในบริบทของคริสเตียน ผลการสำรวจของ Barna Group (2018) พบว่า กลุ่มคน Gen Z ชาวอเมริกันมีข้อสงสัยต่อความเชื่อศรัทธา เช่น ปัญหาความชั่วร้าย ความหน้าซื่อใจคดของคริสเตียน และความขัดแย้งระหว่างวิทยาศาสตร์กับพระคัมภีร์ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายในการอภิบาลและเสริมสร้างชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณของคนรุ่นนี้

แม้ในประเทศไทยยังไม่มีงานวิจัยอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z แต่มีการสำรวจเบื้องต้น เช่น ซีรีส์ “Church & generation คนละรุ่นเดียวกัน” โดยเพจ “ซูใจ” (“Church & generation คนละรุ่นเดียวกัน”, ม.ป.ป.) ซึ่งสัมภาษณ์ผู้ทำพันธกิจจอนูชน พบว่า กลุ่มคน Gen Z เป็นกลุ่มที่รักอิสระ มีโลกส่วนตัวสูง เปิดรับเทคโนโลยี และชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม การสำรวจดังกล่าวยังขาดการศึกษาเชิงลึกในมิติด้านความเชื่อศรัทธาโดยเฉพาะในบริบทของคริสตชนไทย และยังไม่มีการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดที่บูรณาการทฤษฎีเจเนอเรชัน ทฤษฎีพัฒนาการความเชื่อ และแนวคิดด้านพันธกิจชุมชนคริสตจักร

ความเชื่อศรัทธาเป็นหัวใจสำคัญของชีวิตคริสตชนเพราะเป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์กับพระเจ้า และการติดตามพระคริสต์ การเสริมสร้างความเชื่อในกลุ่มคน Gen Z จึงเป็นพันธกิจสำคัญที่คริสตจักรต้องให้ความสำคัญในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการทำพันธกิจด้านคริสเตียนศึกษา และอนูชนทั้งในระดับคริสตจักรภาค คริสตจักรท้องถิ่น และสภาคริสตจักรในประเทศไทย ตลอดจนเป็นอาจารย์สอนที่วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี ตระหนักว่า กลุ่มคน Gen Z คือพลังสำคัญในการขับเคลื่อนคริสตจักรในยุคใหม่ ดังนั้น การศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกแบบแนวทางการเสริมสร้างชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ การมีส่วนร่วมในพันธกิจ และการสืบทอดความเชื่อของคริสตชนไทย งานวิจัยนี้จะช่วยเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้ และคาดว่าจะประโยชน์ต่อผู้ที่ทำพันธกิจจอนูชนในระดับต่าง ๆ ทั้งคริสตจักรท้องถิ่น คริสตจักรภาค สภาคริสตจักรในประเทศไทย และสถาบันพระคริสต์ธรรม ในการอภิบาลและเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z อย่างเหมาะสมและเกิดผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติชุมชน และมิติพันธกิจของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

คำถามการวิจัย

สภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร และมีแนวทางใดบ้างที่จะเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มนี้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิมณฑลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย และแนวทางเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ข้างต้น โดยศึกษาสภาพความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติส่วนบุคคล (Personal Dimension) คือ การมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเยซูคริสต์ ติดตามพระองค์ รับการเปลี่ยนแปลงโดยพระองค์ และเติบโตขึ้นในความเชื่อเพื่อพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะชีวิตที่พึงประสงค์ของคริสตชน 2) มิติชุมชน (Communal Dimension) คือ การเชื่อมต่อนระหว่างคริสตชนคนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเจ้ากับคริสตชนคนอื่น ๆ ในชุมชนแห่งความเชื่อเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ให้กำลังใจกัน อีกทั้งเสริมสร้างกันให้สามารถดำเนินชีวิตตามแบบอย่างและคำสอนของพระเยซูคริสต์ และ 3) มิติพันธกิจ (Missional Dimension) คือ การเข้าร่วมพันธกิจของพระเยซูในฐานะสาวกของพระเยซูคริสต์เพื่อเปลี่ยนแปลงและสร้างผลกระทบในโลกนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ คริสตชนกลุ่มคน Gen Z ที่เป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิมณฑลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 148 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ คริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ที่เป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิมณฑลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย มีจำนวน 12 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจงตามกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะในพื้นที่คริสตจักรในเขตอภิมณฑลที่ 10 และ 11 สังกัดคริสตจักรภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการศึกษา คือ วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2567 ถึง 16 สิงหาคม พ.ศ. 2568

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อย่อย 4 หัวข้อ ดังต่อไปนี้ 1) แนวคิดเรื่องความหมายและความสำคัญของพันธกิจอนุชนบนรากฐานพระคริสตธรรมคัมภีร์ 2) ทฤษฎีเกี่ยวกับพันธกิจอนุชน 3) ทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อศรัทธา และ 4) ทฤษฎีเจเนอเรชัน และส่วนที่สอง คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องความหมายและความสำคัญของพันธกิจอนุชนบนรากฐานของพระคริสตธรรมคัมภีร์สะท้อนให้เห็น “พันธกิจอนุชน” (Youth Ministry) ซึ่งหมายถึง “งานรับใช้พระเจ้าเพื่ออนุชน โดยถือว่า อนุชน คือ ปัจจุบันและอนาคตของคริสตจักร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาและอภิบาลให้อนุชนจำเริญขึ้นตามแบบอย่างขององค์พระเยซูคริสต์ในด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านความเชื่อศรัทธา ตามที่บันทึกในพระคริสตธรรมคัมภีร์ลูกา 2:52 ว่า “พระเยซูก็ได้จำเริญขึ้นในด้านสติปัญญา ในด้านร่างกาย และเป็นที่ชอบจำเพาะพระเจ้า และต่อหน้าคนทั้งปวงด้วย” ดังนั้น พันธกิจอนุชนจึงมุ่งเน้นการอภิบาลให้อนุชนมีคุณลักษณะชีวิตดังต่อไปนี้ 1) มีชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณที่ติดสนิทกับพระเจ้า ให้พระคำของพระเจ้าหนุนนำชีวิต 2) มีชีวิตในด้านมิตรภาพที่มีความรัก ความสัมพันธ์อันดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ 3) มีชีวิตด้านฉันทะการะ คือ การตระหนักถึงความสามารถและของประทานของตน และใช้ความสามารถและของประทานเหล่านั้นในการปรนนิบัติรับใช้พระเจ้า และ 4) ประกาศข่าวประเสริฐด้วยชีวิตและจิตใจที่ช่วยเหลือแผ่ผู้คนในสังคมและชุมชน (หน่วยงานอนุชนสภาคริสตจักรในประเทศไทย, ม.ป.ป.) พันธกิจอนุชนจึงมีความสำคัญมากเพราะช่วยในการเสริมสร้างความเชื่อแก่อนุชนอีกทั้งส่งเสริมให้อนุชนเติบโตขึ้นในทุกด้านตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ ตลอดจนสนับสนุนอนุชนให้พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของการเป็นผู้นำและผู้ร่วมมือที่ดีในคริสตจักร สังคม และชุมชน ถือได้ว่า การทำพันธกิจอนุชนเป็นการทำให้พระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์สำเร็จ (มัทธิว 28:19-20) เป็นการเสริมสร้างคริสตจักรให้เติบโตและเข้มแข็ง (เอเฟซัส 4:11-13) เป็นการป้องกันอนุชนจากการล่อลวงและคำสอนเทียมเท็จ (เอเฟซัส 4:14-15; 2 ทิโมธี 3:16-17) เป็นการเสริมสร้างให้อนุชนดำเนินชีวิตในทางของพระเจ้า (สุภาพิต 22:6; สดุดี 119:105) และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในทุกด้าน ทั้งในด้านความคิด คำพูด พฤติกรรม และความเชื่อศรัทธา (1 ทิโมธี 4:12)

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับพันธกิจอนุชน Dean and Foster (2005) ได้ยืนยันในหนังสือ The Godbearing Life: The Art of Soul Tending for Youth Ministry ว่า คริสตชน คนหนุ่มสาวต้องการความสัมพันธ์ที่มีคุณภาพกับพระเจ้าและต้องการคริสตจักรที่ทำให้เขาสัมผัสได้ถึงความรักของพระเจ้า หากพวกเขาไม่พบพระเจ้าและไม่ได้สัมผัสกับความรักของพระองค์ในคริสตจักร พวกเขาจะหันไปหาที่พึ่งทางจิตวิญญาณจากแหล่งอื่นที่อยู่ภายนอกคริสตจักร ดังนั้น ผู้เขียนได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับพันธกิจอนุชน ชื่อ “Incarnational Model” ซึ่งเป็นแนวคิดว่าด้วยการที่พระเจ้ามาบังเกิดในโลกนี้ในสภาพมนุษย์และอยู่ร่วมทุกชั่วร่วมกับมนุษย์และทรงมีประสบการณ์ร่วมกับมนุษย์ ในบริบทของพันธกิจอนุชน แนวคิดนี้หมายความว่า ผู้นำคริสตจักรควรเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิตของเยาวชนคนหนุ่มสาวอย่างแท้จริง ไม่ใช่แค่ “สอน” หรือ “จัดกิจกรรม” แต่ต้องอยู่เคียงข้าง และสะท้อนพระลักษณะของพระเยซูผู้ซึ่งอยู่เคียงข้างกับมนุษย์ ผ่านความรัก ความเข้าใจ และการยอมรับ Dean และ Foster ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันไม่ได้ต้องการแค่ความรู้ทางศาสนา แต่ต้องการความสัมพันธ์ที่แท้จริงกับผู้ใหญ่ที่ใส่ใจพวกเขาอย่างแท้จริง ทฤษฎีนี้เสนอว่า พันธกิจอนุชนไม่ใช่เพียงการจัดกิจกรรมแต่คือการเป็นแบบอย่างของสาวกพระคริสต์ และการหยิบบ่มความรักของพระเจ้าผู้ทรงอยู่กับมนุษย์

เพื่อให้ผู้คนสัมผัสถึงคุณค่า ความรัก และการเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักรอย่างแท้จริง พันธกิจนี้จึงต้องอาศัยความรัก ความเข้าใจ การอุทิศตน และความยืดหยุ่นในการสร้างสาวมากกว่าการสร้างความบันเทิง

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อศรัทธา นักจิตวิทยาที่ชื่อ James Fowler ได้ศึกษาพัฒนาการทางความเชื่อศรัทธาบนพื้นฐานจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ทฤษฎีจิตสังคมของ Erikson และนำทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมของ Kolberg มาต่อยอด ทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อศรัทธาของ Fowler แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนตามช่วงวัย โดยเฉพาะในกลุ่ม Gen Z ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มักอยู่ในขั้นที่ 4 ความเชื่อระดับประสมประสานข้อมูล (Synthetic-Conventional Faith) และขั้นที่ 5 ความเชื่อระดับคิดเองพิจารณาเอง (Individuative-Reflective Faith) ในขั้นที่ 4 เยาวชนเริ่มจริงจังกับความเชื่อ มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม และได้รับอิทธิพลจากความสัมพันธ์และการยอมรับของคนรอบข้าง ตัวอย่างเช่น วัยรุ่นที่เข้าร่วมกิจกรรมคริสตจักรอย่างสม่ำเสมอเพราะต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และยึดถือความเชื่อจากครอบครัวหรือผู้นำทางจิตวิญญาณโดยยังไม่ตั้งคำถามมากนัก ในขั้นที่ 5 บุคคลจะเริ่มพิจารณาความเชื่อด้วยตนเอง โดยอิงจากประสบการณ์ส่วนตัวและเหตุผล เช่น คนที่เริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับความเชื่อที่เคยได้รับมา และเลือกศึกษาพระคัมภีร์หรือเข้าร่วมกลุ่มศึกษาพระวจนะด้วยความตั้งใจของตนเองเพื่อค้นหาความหมายที่ลึกซึ้งและเป็นส่วนตัวมากขึ้น แม้ทฤษฎีนี้จะจัดแบ่งตามวัย แต่ Fowler เน้นว่าพัฒนาการทางความเชื่ออาจแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ชีวิต เช่น การสูญเสียหรือภาวะเจ็บป่วย ซึ่งอาจส่งผลให้บุคคลพัฒนาในระดับที่สูงหรือต่ำกว่าที่กำหนด ทฤษฎีนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าใจความเชื่อของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มคน Gen Z ที่อยู่ในช่วงวัยแห่งการแสวงหาและตัดสินใจด้วยตนเอง (Fowler, 1999 อ้างถึงใน ชนนัภรณ์ ใจเสาะดี, 2564)

4. ทฤษฎีเจเนอเรชัน เป็นแนวคิดที่ใช้จำแนกกลุ่มประชากรตามช่วงปีเกิดเพื่ออธิบายความแตกต่างด้านค่านิยม พฤติกรรม และทัศนคติที่ได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมและประวัติศาสตร์ร่วมกัน (มนัสวี ศรีนนท์, 2561) แนวคิดนี้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายด้าน เช่น การตลาด การบริหารองค์กร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัจจุบันมีการแบ่งกลุ่มคนออกเป็น 5 เจเนอเรชัน ได้แก่ 1) Gen B (Baby Boomer) เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489 - 2507 มีลักษณะทุ่มเท อดทน และภักดีต่อองค์กร 2) Gen X เกิดปี พ.ศ. 2508 - 2522 ให้ความสำคัญกับสมดุลชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ และชอบความอิสระ 3) Gen Y เกิดปี พ.ศ. 2523 - 2540 เติบโตในยุคโลกไร้พรมแดน มีความสามารถในการปรับตัวสูงและแสวงหาความหมายในชีวิต 4) Gen Z เกิดปี พ.ศ. 2541 - 2552 เป็นพลเมืองยุคดิจิทัล มีความมั่นใจ เปิดกว้างทางวัฒนธรรม และต้องการการยอมรับจากสังคม มีความสามารถในการปรับตัว เรียนรู้เร็ว และใส่ใจต่อประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การเติบโตในโลกออนไลน์อาจส่งผลให้ขาดทักษะการสื่อสารแบบเผชิญหน้า และมีความอดทนต่ำต่อการรอคอย และ 5) Gen Alpha เกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา เติบโตมากับเทคโนโลยี ความเป็นตัวของตัวเองสูง แต่อาจขาดทักษะการปฏิสัมพันธ์ การเข้าใจลักษณะเฉพาะของแต่ละเจเนอเรชันนั้น ช่วยให้สามารถออกแบบแนวทางการสื่อสาร การบริหาร และการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าใจลักษณะเฉพาะของ Gen Z ตามทฤษฎีเจเนอเรชันจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ในการออกแบบแนวทางการสื่อสาร การอภิบาล และการพัฒนาความเชื่อศรัทธาให้สอดคล้องกับบริบทชีวิตและความต้องการของคนรุ่นนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นการสำรวจแนวทางการพัฒนาคุณธรรม ความเชื่อ และทัศนคติของเยาวชนในบริบทต่าง ๆ ซึ่งมีการศึกษาทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม และศาสนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ดลใจ ถาวรวงศ์ ดันเจริญ และจันทร์ชลี มาพุทธ (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ โดยพบว่า สถาบันหลักในสังคม ได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา ศาสนา และสิ่งแวดล้อม มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคมกับการพัฒนาคุณธรรมในระดับบุคคล

ผกาวิติ ก้อนคำดี (2565) ได้ศึกษาทัศนคติของกลุ่มคน Gen Z ที่มีต่อแนวคิดเรื่องความสำเร็จ โดยพบว่า คนรุ่นนี้มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและการเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการยึดถือค่านิยมความสำเร็จในรูปแบบดั้งเดิม เช่น การมีตำแหน่งงานสูงหรือรายได้มาก งานวิจัยนี้ได้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในสังคมร่วมสมัย และความหลากหลายในการนิยามความสำเร็จของคนรุ่นใหม่

อภิรักษ์ สารสมุทร (2563) ได้สำรวจมุมมองของเยาวชนคริสเตียนในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้า โดยพบว่า ทศนะที่มีต่อพระเจ้า ความสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม และแรงกดดันจากระบบการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจด้านความเชื่อและการดำเนินชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของการดำเนินชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณในบริบทของเยาวชนคริสเตียนที่ต้องเผชิญกับความท้าทายจากทั้งภายในและภายนอก

พรณิดา วุฒิอิน และชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี (2565) ได้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบบอร์ดเกมเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับอนุชนวัยทำงาน โดยผลการวิจัยพบว่า เกมสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการอภิบาลและสร้างวินัยฝ่ายจิตวิญญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อสร้างสรรค์เข้ากับพันธกิจคริสเตียนเพื่อการพัฒนาความเชื่อในกลุ่มคนรุ่นใหม่

แม้ว่างานวิจัยข้างต้นได้ศึกษาครอบคลุมด้านคุณธรรม ความเชื่อ และทัศนคติของเยาวชนในหลายมิติทั้งในเชิงสังคมและศาสนา แต่ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่มุ่งเน้นการศึกษาความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน (อายุระหว่าง 21–26 ปี) อย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นช่วงวัยที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนผ่านจากวัยศึกษาไปสู่วัยทำงาน และต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งด้านอัตลักษณ์ ความมั่นคงในชีวิต และการดำเนินชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณในโลกยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยความหลากหลายและความไม่แน่นอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ช่องว่างของงานวิจัย (Research Gap) คือการขาดองค์ความรู้ที่เจาะจงเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z วัยทำงาน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่จะมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคริสตจักรในอนาคต การศึกษาครั้งนี้

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างฐานข้อมูลและองค์ความรู้ใหม่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาให้เหมาะสมกับบริบทของคนรุ่นใหม่ และสนับสนุนการพัฒนาแนวทางอภิบาลที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายนี้ให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึงได้สังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

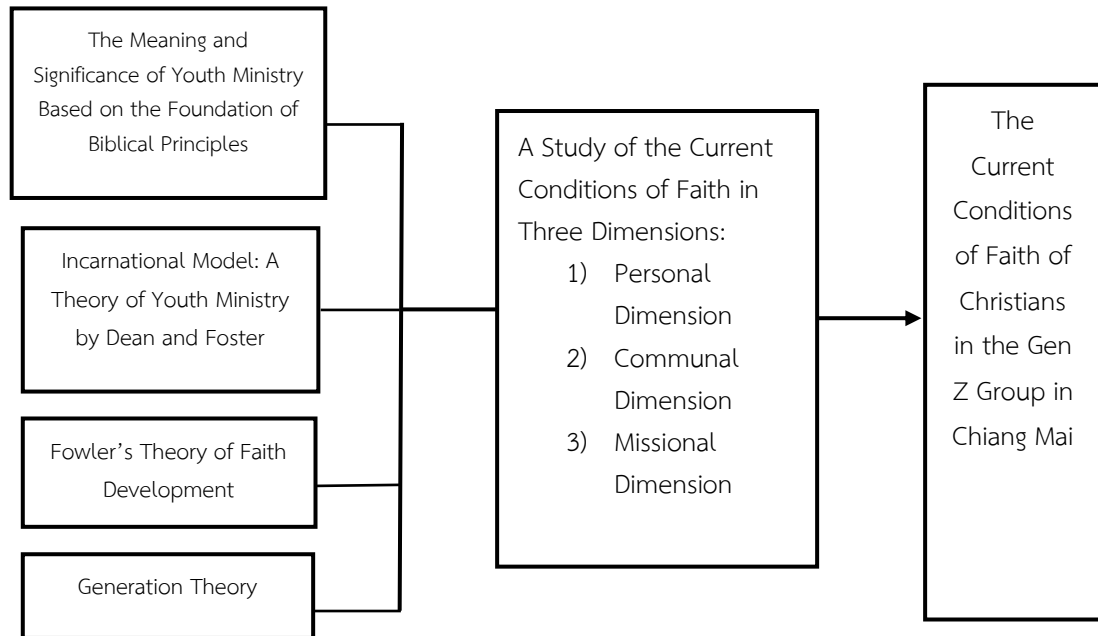

Figure 1 Conceptual Framework

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยที่ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติสังคม และมิติพันธกิจ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของความเชื่อศรัทธาในกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาครั้งนี้อิงจากทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี ได้แก่ 1) แนวคิดเรื่องพันธกิจชุมชนตามหลักพระคัมภีร์ ซึ่งเน้นบทบาทของคริสตจักรในการเป็นพยานและรับใช้ และส่งผลต่อมิติพันธกิจของคริสตชนในชุมชน 2) ทฤษฎี Incarnational Model ของ Dean และ Foster ซึ่งเน้นการดำเนินชีวิตที่สะท้อนพระคริสต์ในบริบทสังคม และส่งผลต่อทั้งมิติสังคมและมิติพันธกิจ 3) ทฤษฎีพัฒนาการความเชื่อของ Fowler ซึ่งอธิบายพัฒนาการของความเชื่อในแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะในวัยเยาวชน และส่งผลต่อมิติส่วนบุคคล และ 4) ทฤษฎีเจเนอเรชัน ซึ่งช่วยให้เข้าใจลักษณะเฉพาะของคนในแต่ละเจเนอเรชัน โดยเฉพาะกลุ่มคน Gen Z ที่มีรูปแบบการคิด การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมที่แตกต่างจากเจเนอเรชันก่อน และส่งผลต่อทั้งมิติส่วนบุคคลและมิติสังคม กรอบแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่อย่างครอบคลุม ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และพันธกิจของคริสตจักร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

เชิงปริมาณ

ประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z อายุอยู่ในช่วง 21 - 26 ปี และเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจำนวนประชากรร่วมกับศิษยาภิบาลของแต่ละคริสตจักรจากบัญชีรายชื่อ มีทั้งสิ้น 148 คน (ชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z อายุอยู่ในช่วง 21 - 26 ปี และเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยผู้วิจัยหาขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากตารางของดาร์วิน แอนเดล (เกียรตินิสุตา ศรีสุข, 2549) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 108 คน หลังจากนั้นได้สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามคริสตจักรที่สังกัดในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 ให้เป็นชั้นภูมิ ทั้งนี้ ได้คำนวณหาขนาดที่พอดีของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ (n_h) แบบเป็นสัดส่วนโดยตรง (Proportional Allocation) จากประชากรของแต่ละชั้นภูมิ (N_h) จากสูตร $n_h = n/N \times N_h$

เชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้เป็นคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ซึ่งเป็นสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย จำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเขตอภิบาลละ 6 คน การได้มาซึ่งกลุ่มเป้าหมายจำนวน 12 คน มาจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการออกแบบและกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งระบุว่า การจัดการสนทนากลุ่มควรมีผู้เข้าร่วมประมาณกลุ่มละ 8 - 12 คน (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์, 2551) และกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นสมาชิกสมบูรณ์ของคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย 2) ยินยอมและสมัครใจให้ความร่วมมือในการวิจัยตลอดระยะเวลาของการวิจัย 3) อายุอยู่ในช่วง 21 - 26 ปี และ 4) สามารถอ่าน เขียนภาษาไทย และแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลมีสองประเภท ดังนี้

เชิงปริมาณ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ จากนั้นจึงได้สร้างข้อคำถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและเนื้อหาเพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธา ใน 3 มิติ ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติชุมชน และมิติพันธกิจ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชน ที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z

2. การตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเชื่อศรัทธา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธา	ระดับคะแนน
น้อยที่สุด	1
น้อย	2
ปานกลาง	3
มาก	4
มากที่สุด	5

และกำหนดเกณฑ์การแปลผล เป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ยของคะแนน สภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธา	การแปลผล
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
3.51 - 4.50	มาก
4.51 - 5.00	มากที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนข้อคำถามตามระดับความสอดคล้อง ได้แก่ +1 หมายถึง สอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ และ -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ผลการประเมินพบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้องด้วยระดับคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ค่า IOC $\geq$ 0.50) แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ในระดับที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ จากนั้นจึงได้สร้างข้อคำถามขึ้นจากแนวคิดและเนื้อหาเพื่อศึกษาและค้นพบถึงสภาพ

ปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งมีโครงสร้างเนื้อหา ได้แก่ 1) ข้อมูลสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติชุมชน และมิติพันธกิจ และ 2) แนวทางสำหรับการส่งเสริมความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษา รวมทั้งความสอดคล้องของประเด็นการสนทนากับวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ทุกข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องด้วยระดับคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.67 - 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

1. วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ คือ มิติส่วนบุคคล มิติชุมชน และมิติพันธกิจของกลุ่มตัวอย่างโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการแจกแจงความถี่ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลมาวิเคราะห์และทำความเข้าใจผ่านแนวคิดเรื่องความหมายและความสำคัญของพันธกิจอนุชนบนรากฐานของพระคริสตธรรมคัมภีร์ ทฤษฎีเกี่ยวกับพันธกิจอนุชน ทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อศรัทธา และทฤษฎีเจเนอเรชัน เพื่อจะช่วยให้เข้าใจสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z และนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาเป็นองค์ความรู้ในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาสำหรับคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับรองการพิจารณาจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยพายัพ เลขที่รับรอง COA No. 67/070 ลงวันที่ 2 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

ผลการวิจัย

เชิงปริมาณ

1. จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.4) มีสมาชิกภาพในคริสตจักรที่หนึ่ง เชียงใหม่ มากที่สุด (ร้อยละ 54.5) รองลงมาคือคริสตจักรธรรมประทีป (ร้อยละ 11.4) และคริสตจักรเด่นดำรงธรรม (ร้อยละ 10.6) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 50.8) และมีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 72.0)

2. ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037) เมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ ด้านมิติส่วนบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.380) โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สำหรับประเด็นย่อยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 3.29 ถึง 4.84 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ข้อ 1.10 ไม่ว่าในภายหน้าท่านจะพบกับสิ่งดีหรือสิ่งร้าย สมหวังหรือผิดหวัง ท่านจะไม่ละทิ้งพระเจ้า อันดับที่ 2 คือ ข้อ 1.9 ท่านอยากรู้จักพระเจ้าและเข้าใจพระประสงค์ของพระองค์ต่อชีวิตของท่านมากขึ้น และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 1.1 ท่านมั่นใจในการมีอยู่ของพระเจ้าและเชื่อวางใจในพระองค์อย่างสิ้นสุดใจ ซึ่งทั้ง 3 อันดับมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1.3 ท่านอ่านและศึกษาพระคัมภีร์อย่างสม่ำเสมอ แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนรองลงมา คือ ด้านมิติพันธกิจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.037) โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สำหรับประเด็นย่อยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 3.36 ถึง 4.42 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ข้อ 3.2 ท่านเชื่อว่าตัวท่านและคริสตชนทุกคนได้รับมอบหมายหน้าที่จากพระเยซูคริสต์ให้ออกไปเพื่อเปลี่ยนแปลงและสร้างผลกระทบที่ดีในโลกนี้ อันดับที่ 2 คือ ข้อ 3.1 ท่านดำเนินชีวิตโดยนึกถึงประโยชน์ของผู้อื่นและประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 3.5 ท่านมักจะตั้งคำถาม/แสวงหาคำตอบเกี่ยวกับความเชื่อคริสตชนที่ตอบโต้หรือเชื่อมโยงกับประเด็นทางสังคม วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม และการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ซึ่งทั้ง 3 อันดับมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3.4 ท่านได้ใช้โอกาสในการประกาศ สือสาร หรือบอกเล่า ข่าวดีเรื่องพระเยซูคริสต์แก่คนอื่น ๆ ทั้งในครอบครัวที่ทำงาน และในสังคม ชุมชน แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านมิติชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.760) โดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับประเด็นย่อยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีค่าตั้งแต่ 3.02 ถึง 3.73 แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ข้อ 2.10 คริสตจักรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ท่านและคนในคริสตจักรได้แสดงความรักและพระเมตตาคุณของพระเยซูคริสต์แก่คนรอบข้างและคนอื่น ๆ ในสังคม ชุมชน อันดับที่ 2 คือ ข้อ 2.1 ท่านไปนมัสการพระเจ้าและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของคริสตจักรเป็นประจำ และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 2.9 คริสตจักรเปิดโอกาสให้ท่านและคนในคริสตจักรได้พัฒนาศักยภาพ และใช้ความสามารถของตนในการรับใช้พระเจ้าร่วมกันในงานด้านต่าง ๆ ภายในคริสตจักร ซึ่งทั้ง 3 อันดับมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2.4 ท่านชอบแบ่งปันประสบการณ์ชีวิตประจำวัน/คำพยานชีวิตกับคนในคริสตจักร แปลผลว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. สำหรับข้อเสนอแนะต่อคริสตจักรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่ม Gen Z นั้น สามารถสรุปได้ว่า คริสตชนกลุ่ม Gen Z มีความต้องการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างพื้นที่สำหรับประสบการณ์ตรงกับพระเจ้า และจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้อนุชนสัมผัสพระเจ้าโดยตรง เช่น ค่ายฝ่ายจิตวิญญาณ การนมัสการที่เน้นการใคร่ครวญ และการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ

3.2 การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและใช้ของประทาน เช่น ส่งเสริมบทบาทของคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาคริสตจักร โดยเปิดโอกาสให้ใช้ของประทานและแสดงความสามารถอย่างสร้างสรรค์

3.3 การสร้างความสัมพันธ์และชุมชนแห่งความเชื่อ และพัฒนาความสัมพันธ์ทั้งในกลุ่มวัยเดียวกันและระหว่างเจเนอเรชันเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และการสนับสนุนในชีวิตคริสเตียน เช่น การจับคู่พี่เลี้ยง-น้องเลี้ยง (Mentor-Mentee) ระหว่างผู้ใหญ่กับอนุชนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตคริสเตียน และการจัดวงสนทนากลุ่มย่อยในกลุ่มอายุเดียวกันเพื่อสร้างความไว้วางใจ

3.4 การปรับปรุงแบบการสอนให้ร่วมสมัยโดยใช้แนวทางการสอนที่เน้นการเป็นแบบอย่าง และปรับเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับสังคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้คลิปวิดีโอสั้นจาก YouTube หรือ TikTok ที่สื่อสารเรื่องพระคัมภีร์ในรูปแบบสร้างสรรค์ และการใช้แอปพลิเคชันพระคัมภีร์ในการเรียนรู้แบบโต้ตอบ

3.5 การเปิดใจรับฟังและสร้างพื้นที่สำหรับการอภิปราย และส่งเสริมการพูดคุยเรื่องความเชื่อและประเด็นร่วมสมัย เช่น ความเชื่อและมุมมองในประเด็นต่าง ๆ ทางสังคม โดยให้อนุชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระและไม่ถูกตัดสิน

3.6 การพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มคน Gen Z เช่น ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและเนื้อหาที่กระชับ เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับบริบทของอนุชน

เชิงคุณภาพ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามเกณฑ์และคุณสมบัติที่กล่าวข้างต้นเป็นกลุ่มคริสตชนที่มีความเข้าใจในบริบทของคริสตจักร และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิดเห็น และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เชิงลึกในประเด็นที่ศึกษา

2. ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติของผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มสอดคล้องกับผลเชิงปริมาณ กล่าวคือ สภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ให้ข้อมูลตระหนักถึงบทบาทของความเชื่อศรัทธาในด้านมิติส่วนบุคคล ด้านมิติพันธกิจ และด้านมิติชุมชน มากตามลำดับ

ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนคิดว่า สภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของเขาในมิติส่วนบุคคล คือ การที่เขามั่นใจในการมีอยู่และการสถิตอยู่ด้วยของพระเจ้า นำไปสู่ความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้อยู่บนโลกนี้เพียงลำพัง พระเจ้าทรงประทับอยู่กับเขา ทรงรักเขา ทรงอภัย ให้โอกาส พร้อมที่จะอยู่เคียงข้าง และคอยช่วยเหลือเขาในทุกสถานการณ์ของชีวิต ทำให้เขาต้องการที่จะรู้จักพระเจ้ามากขึ้นและแสวงหาว่าพระเจามีพระประสงค์อะไรสำหรับชีวิตเขา ส่งผลให้เขามีความหวังและกำลังใจที่จะต่อสู้และเผชิญกับอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ในชีวิตได้ ผู้ให้ข้อมูลยังเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของเขาในทางที่ดีขึ้นเมื่อเขาเชื่อในพระเจ้า

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของเขาในมิติพันธกิจว่าเขาเชื่อว่าคริสตชนทุกคนถูกเรียกให้เป็นผู้ประกาศข่าวประเสริฐและรับใช้ผู้อื่นด้วยความรัก เพราะพระเยซูไม่เพียงแต่ทรงเรียกให้ผู้เชื่อติดตามพระองค์เท่านั้น พระองค์ยังมอบหมายงานให้เขาสานต่อพันธกิจของพระองค์ในการนำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลกระทบที่ดีในสังคม ชุมชน และโลก

ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อของเขาในมิติชุมชนว่า คริสตจักรซึ่งเป็นชุมชนของผู้เชื่อ มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของเขาให้เติบโตและเข้มแข็งขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่คริสตจักรให้ความใส่ใจแก่พวกเขา ให้พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของคริสตจักร รวมทั้งเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาศักยภาพ และใช้ความสามารถของตนในการรับใช้พระเจ้าทั้งภายในและภายนอกคริสตจักร

3. จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 การส่งเสริมการสื่อสารเชิงบวกระหว่างเจนเอเรชันโดยผู้ใหญ่ควรพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงบวก เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรัก ความปรารถนาดี และคำตักเตือนแก่กลุ่มคน Gen Z ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้เยาวชนรับรู้ถึงความหวังโยจากผู้ใหญ่และนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรม เช่น การใช้โทรศัพท์อย่างเหมาะสม การแต่งกายที่สุภาพ การมีสัมมาคารวะ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ และการตรงต่อเวลา

3.2 การเปิดใจรับฟังและเข้าใจบริบทของคนรุ่นใหม่โดยควรส่งเสริมให้ผู้ใหญ่เปิดใจเรียนรู้วิถีชีวิตของกลุ่มคน Gen Z ปรับตัวเข้าหาและพูดคุยกับพวกเขาบ่อยขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและพัฒนาความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งในชุมชนแห่งความเชื่อ

3.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของกลุ่มคน Gen Z ในคริสตจักร โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นและร่วมรับใช้กับคนต่างเจนเอเรชัน โดยเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียว เช่น ทีมนมัสการ ทีมต้อนรับ และทีมจัดคริสตมาสชุมชน เป็นต้น

3.4 การปรับรูปแบบการนมัสการและกิจกรรมให้ทันสมัย และให้สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของกลุ่มคน Gen Z เพื่อให้การดำเนินชีวิตคริสเตียนมีความหมายและเชื่อมโยงกับบริบทปัจจุบัน เช่น การจัดนมัสการแบบ Worship Night ที่มีดนตรีร่วมสมัย การใช้สื่อมัลติมีเดียประกอบคำเทศนา และกิจกรรมกลุ่มย่อยผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นต้น

3.5 การเน้นสร้างความสัมพันธ์มากกว่าการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งมากกว่าการจัดกิจกรรมเพียงอย่างเดียว เช่น การเยี่ยมเยียนอนุชนเป็นรายบุคคล การจัดกลุ่มเล็กเพื่อพูดคุยชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ และใช้เวลาในการรับประทานอาหารหรือทำกิจกรรมพักผ่อนร่วมกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่: กรณีศึกษาสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิปาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย” สะท้อนถึงระดับความเชื่อศรัทธาใน 3 มิติ ได้แก่ มิติส่วนบุคคล มิติ

พันธกิจ และมิติชุมชน และแนวทางในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z โดยมีการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความเชื่อศรัทธาในมิติส่วนบุคคล: ความมั่นคงทางจิตวิญญาณในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า คริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับความเชื่อศรัทธาในมิติส่วนบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 สะท้อนถึงความมั่นใจในพระเจ้าและการวางใจในพระองค์อย่างลึกซึ้ง ความเชื่อดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมอัตลักษณ์และสร้างความมั่นคงทางจิตใจในช่วงวัยที่เต็มไปด้วยความท้าทาย ทั้งด้านการศึกษา การงาน และความสัมพันธ์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องพันธกิจของชุมชนบนรากฐานพระคัมภีร์ที่เน้นการ “ติดสนิทกับพระเจ้า” และการดำเนินชีวิตตามพระวจนะ เช่นเดียวกับที่พระเยซูคริสต์ทรงจำเริญในทุกด้าน (ลูกา 2:52) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อของ Fowler โดยเฉพาะในขั้นที่ 5 ความเชื่อระดับคิดเองพิจารณาเอง (Individuative-Reflective Faith) ซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับความเชื่อและแสวงหาความหมายที่ลึกซึ้งและเป็นส่วนตัว งานวิจัยของอภีรักษ์ สารสมุทร (2563) ยังสนับสนุนผลการวิจัยนี้ โดยพบว่าเยาวชนคริสเตียนมีความต้องการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้า ในชีวิตท่ามกลางแรงกดดันจากระบบการศึกษาและสังคมซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงทางจิตวิญญาณที่เกิดจากความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเจ้า

2. ความเชื่อศรัทธาในมิติพันธกิจ: ความเชื่อที่เชื่อมโยงกับบทบาททางสังคมในมิติพันธกิจ ผลการวิจัยพบว่า คริสตชนกลุ่มคน Gen Z มีความเชื่อว่า ตนเองได้รับมอบหมายหน้าที่จากพระเยซูคริสต์ในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อโลก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.91 ซึ่งอยู่ในระดับมาก แนวโน้มนี้สะท้อนลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน Gen Z ที่มีความตื่นตัวทางสังคม สนใจประเด็นความยุติธรรม ความเท่าเทียม และการเปลี่ยนแปลงโลกให้ดีขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิด “ฉันทะการะ” และ “การประกาศข่าวประเสริฐด้วยชีวิตและจิตใจ” ในพันธกิจของชุมชน ซึ่งเน้นการใช้ของประทานในการรับใช้พระเจ้าและเป็นพยานผ่านการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีเจเนอเรชันที่ระบุว่า กลุ่มคน Gen Z เป็นกลุ่มที่ใส่ใจต่อประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม งานวิจัยของผกาดี ก้อนคำดี (2565) ยังสนับสนุนผลการวิจัยนี้เช่นกัน โดยพบว่ากลุ่มคน Gen Z นิยามความสำเร็จในแง่ของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการยึดถือค่านิยมแบบดั้งเดิม ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อที่เชื่อมโยงกับบทบาททางสังคมอย่างชัดเจน

3. ความเชื่อศรัทธาในมิติชุมชน: ความท้าทายในการสร้างความสัมพันธ์ในคริสตจักร แม้ว่าคริสตจักรจะมีบทบาทในการส่งเสริมความเชื่อศรัทธา แต่ผลการวิจัยพบว่า มิติชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.43 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนถึงช่องว่างระหว่างเจเนอเรชัน หรือรูปแบบกิจกรรมที่ยังไม่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นใหม่ กลุ่มคน Gen Z อาจไม่รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของหรือความผูกพันกับชุมชนคริสตจักรอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากขาดพื้นที่ปลอดภัยในการแสดงออกและการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีเจเนอเรชันที่ชี้ว่า กลุ่มคน Gen Z ต้องการความสัมพันธ์ที่จริงใจ ไม่ใช่ระบบลำดับชั้น และต้องการการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในชุมชนแห่งความเชื่อ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิด Incarnational Model ของ Dean และ Foster ที่เน้นการอยู่ร่วมกับเยาวชนในทุกมิติ

ของชีวิตไม่ใช่เพียงแค่การสอนหรือจัดกิจกรรม งานวิจัยของพรรณิศา วุฒิอัน และชนันภรณ์ ใจเส่าร์ดี (2565) ยังเสนอแนวทางใหม่ในการสร้างการมีส่วนร่วมผ่านสื่อสร้างสรรค์ เช่น บอร์ดเกม ซึ่งช่วยให้เยาวชนสามารถมีบทบาทและเติบโตทางจิตวิญญาณในรูปแบบที่ร่วมสมัยและเข้าถึงได้

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z: การปรับตัวของคริสตจักรเพื่อเข้าถึงกลุ่มคน Gen Z ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างเน้นการสร้างพื้นที่สำหรับประสบการณ์ตรงกับพระเจ้า การเปิดโอกาสให้เยาวชนมีบทบาทในคริสตจักร การสื่อสารที่เข้าใจง่าย และการปรับรูปแบบกิจกรรมให้ร่วมสมัย ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของกลุ่มคน Gen Z ที่มุ่งหวังให้คริสตจักรเป็นพื้นที่แห่งความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และการเติบโตทางจิตวิญญาณอย่างแท้จริง ข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับทุกกรอบแนวคิดที่กล่าวมา ไม่ว่าจะเป็นพันธกิจอนุชนที่เน้นการพัฒนาเยาวชนอย่างสมดุล ทฤษฎี Incarnational Model ที่เน้นการอยู่ร่วมและเติบโตไปด้วยกัน ทฤษฎีพัฒนาการทางความเชื่อที่สนับสนุนการตั้งคำถาม และทฤษฎีเจเนอเรชันที่เน้นการสื่อสารและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากสมาชิกคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 สังกัดภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านความเชื่อศรัทธาและแนวทางในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาให้มีความมั่นคงและเกิดผล โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านมิติส่วนบุคคลและมิติพันธกิจ ส่วนมิติชุมชนยังมีความท้าทายในการมีส่วนร่วมในคริสตจักร ข้อมูลเชิงคุณภาพสนับสนุนว่า กลุ่มคน Gen Z มีความปรารถนาในการเติบโตฝ่ายจิตวิญญาณและต้องการพื้นที่ปลอดภัยในคริสตจักร

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเสนอแนวทางในการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาของคริสตชนที่อยู่ในกลุ่มคน Gen Z ผ่านการสร้างพื้นที่สำหรับประสบการณ์ตรงกับพระเจ้า การเปิดโอกาสให้ใช้ของประทาน การสื่อสารระหว่างเจเนอเรชันอย่างเข้าใจ และการปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้คริสตจักรสามารถพัฒนาอนุชนให้มีวุฒิภาวะทางความเชื่อ และเป็นผู้นำคริสตจักรที่เข้มแข็งในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านพันธกิจอนุชนได้อย่างเหมาะสม เช่น ปรับเนื้อหาวิชาให้เน้นการสื่อสารกับเยาวชนผ่านสื่อดิจิทัล การออกแบบโครงการค่ายอนุชนที่เน้นการฟื้นฟูจิตใจและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับพระเจ้าเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการทำพันธกิจอนุชนแก่นักศึกษาวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี อันเป็นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนเกี่ยวกับการทำพันธกิจอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นปัจจุบัน และสามารถบูรณาการผลการวิจัยกับการบริการวิชาการสู่สังคมของวิทยาลัยฯ ต่อไป

2. ผลการศึกษาและข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในคริสตจักรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมพันธกิจอนุชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยช่วยให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเชื่อศรัทธาในกลุ่มคน Gen Z และสามารถพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภาค และสภาคริสตจักรในประเทศไทย เช่น คริสตจักรท้องถิ่นสามารถปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของเยาวชนหรือการจัดกลุ่มเล็กหรือเวทีแลกเปลี่ยน คริสตจักรภาคและหน่วยงานอนุชนสามารถใช้ข้อมูลในการออกแบบค่ายหรือกิจกรรมที่ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ รวมถึงการจัดอบรมผู้นำให้เข้าใจบริบทของกลุ่มคน Gen Z อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาสภาพความเชื่อศรัทธาของคริสตชนกลุ่มคน Gen Z ในเขตอภิบาลอื่นเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่อยู่ในเขตเมืองกับกลุ่มที่อยู่ในเขตชานเมืองหรือชนบท ซึ่งอาจมีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความเชื่อแตกต่างกัน
2. การศึกษาความเชื่อของกลุ่มคน Gen Z ในศาสนาอื่นเพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มความเชื่อศรัทธาในยุคดิจิทัลระหว่างศาสนา และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยึดมั่นหรือเปลี่ยนแปลงความเชื่อ
3. การวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของสื่อดิจิทัลต่อการพัฒนาความเชื่อศรัทธา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมคริสตจักรของคนรุ่นใหม่
4. การสำรวจแนวทางการสร้างชุมชนคริสเตียนที่ตอบโจทย์กลุ่มคน Gen Z เพื่อพัฒนาแนวทางการรับใช้ และการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และรูปแบบการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง. (2568, 7 กุมภาพันธ์). *จำนวนประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามอายุ เพศ ภาค และจังหวัด พ.ศ. 2564 - 2567*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/statistics_and_indicators?%2Fnsos%2Fstatistics_and_indicators=&impt_branch=300&page=2
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัย*. โรงพิมพ์ครองช้าง.
- ชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี. (2564). *รายงานวิจัยแนวทางการสอนคริสเตียนศึกษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษา คริสตจักรท้องถิ่น สังกัดเขตอภิบาลที่ 7 ภาคที่ 1 สภาคริสตจักรในประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี. (2567). *เอกสารสรุปการสำรวจรายชื่อสมาชิกกลุ่ม Gen Z ช่วงอายุระหว่าง 21 - 26 ปี ของคริสตจักรในเขตอภิบาลที่ 10 และ 11 ภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ดลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ และจันทร์ชลี มาพุท. (2552). กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 5(2), 21-34
https://edu.buu.ac.th/vesd/year5_1-2/article3_2552_1-2.pdf

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). จามจุรีโปรดักท์.
- ผกาดี ก้อนคำดี. (2565). *ทัศนคติของคนกลุ่มเจนเอเรชั่น Z ต่อการประสบความสำเร็จ* [สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล]. CMMU Digital Archive.
<https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/4721/1/TP%20MM.032%202565.pdf>
- พรณิดา วุฒิอิน และชนันภรณ์ ใจเสาร์ดี. (2565). การพัฒนาบอร์ดเกมประเภทวางแผนเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้าสำหรับอนุชนวัยทำงาน. ใน ประกิจ ตรีทศายุธ และดวงสุตา ศรีบัวอ้าย (บก.), *รายงานสืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2023* (น. 68-79). สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
<https://thaibible.or.th/program/e-proceedings%20TTAC2023.pdf>
- มนัสวี ศรีนนท์. (2561). ทฤษฎีเจนเอเรชั่นกับกรอบวิธีคิด. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 6(1), 364-373.
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/edj/article/view/192>
- หน่วยงานอนุชนสภาคริสตจักรในประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *คู่มือประกอบบทเรียน การอภิบาลอนุชนในพระคริสต์เจ้า*. หน่วยงาน.
- อภิรักษ์ สารสมุทร. (2563). *มุมมองของเยาวชนคริสเตียนเชียงใหม่ในการแสวงหาพระประสงค์ของพระเจ้าด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยพายัพ.
- Church & generation คนละรุ่นเดียวกัน. (ม.ป.ป.). ชูใจ.
<https://choojaiproject.org/scan-generation-church-and-generation-ep1/>
- Barna Group. (2018, February 6). *Gen Z: Your questions answered*.
<https://www.barna.com/research/gen-z-questions-answered/>
- Dean, K. C. & Foster R. (2005). *The godbearing life: The art of soul tending for youth ministry*. Upper Room Books.
- Pew Research Center. (2012). *The global religious landscape: A report on the size and distribution of the world's major religious groups as of 2010*. Pew Research Center.
 globalReligion_13.01.09.indd
- World Population Review. (2025). *Least religious countries 2025*.
<https://worldpopulationreview.com/country-rankings/least-religious-countries>